

Provincie Zuid-Holland
Directie Concernzaken, afdeling FJZ, bureau FA
T.a.v. mevrouw M. Biemans
Postbus 90602
2509 PL Den Haag

Sontweg 10
9723 AT Groningen
Postbus 66
9700 AB Groningen
T: 088 162 5000
E: info@vrgroningen.nl
W: www.veiligheidsregiogroningen.nl
W: www.brandweer.nl/groningen

Datum	4 mei 2020	Onze referentie	Z/20/034580
Aantal bijlagen	2	Uw referentie	
Behandeld door	M. de Jonge	Sector/dienst	Risicobeheersing VRG
Telefoon	06 13175247	Team	Specialistisch Advies
E-mail	Menno.dejonge@vrgroningen.nl		

Onderwerp Aanvraag DP6 2020 - Project Bouwstenen planregels omgevingsplan

Geachte mevrouw Biemans,

De Omgevingswet bundelt de wetgeving en de regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Daarmee vormt de wet de basis voor het integraal beheer van ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving.

Energietransitie is een grote maatschappelijke opgave die ook beslag gaat leggen op ruimte in de fysieke leefomgeving. Naast het primaire ruimtegebruik van de activiteit, is er ook een indirect ruimtebeslag doordat aan veel van deze activiteiten een risicocomponent zit. Voor een goede en veilige ruimtelijke inpassing bestaat behoefte aan voorbeelden van planregels op welke wijze deze veiligheid te borgen is in een omgevingsplan.

Voor het aspect externe veiligheid geldt dat dit niet beleidsneutraal overgezet met de komst van de Omgevingswet. Met de omgevingswet wordt een nieuw systeem geïntroduceerd van aandachtsgebieden en voorschriftengebieden. Dit vraagt om toepasbare regels. In een al lopend landelijk project zijn inhoudelijke, juridische planregels opgesteld voor externe veiligheid. Wat nog ontbreekt is het toepassingsgebied, oftewel het werkingsgebied, om te komen tot een complete juridische regel voor in het omgevingsplan. Voor externe veiligheid is het werkingsgebied een cruciale maar ook complexe schakel. In 3Noord verband willen de VR's en OD's een voorstel voor gemeenten ontwikkelen hoe invulling aan het werkingsgebied van de voorschriften kan worden gegeven.

Doel project

Ontwikkelen van toepasbare regels voor energietransitie en externe veiligheid voor in omgevingsplannen in de systematiek van het VNG-casco.

Deze twee projectdelen zijn in afzonderlijke deelprojectplannen uitgewerkt, deze zijn in de bijlagen opgenomen.

Resultaat

Het resultaat bestaat uit toepasbare regels voor energietransitie en externe veiligheid, dus juridische regels met een voorstel of uitgewerkte systematiek voor een werkingsgebied. Dit resultaat wordt zowel in een

losse publicatie opgeleverd als ook opgenomen in het document Bouwstenen voor planregels fysieke veiligheid in omgevingsplannen van de veiligheidsregio's.

Financiën en planning

Het doel is eind 2020 beide deelprojecten afgerond te hebben.

Gevraagde subsidie	
Energietransitie	€ 13.776
Externe veiligheid	€ 86.190
Totaal	€ 99.966

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Indien u naar aanleiding van deze brief nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met Menno de Jonge.

Met vriendelijke groet,

het bestuur van de Veiligheidsregio Groningen
namens deze, de regionaal commandant brandweer
namens hem,

Hans Foekens
Sectorhoofd Risicobeheersing

BIJLAGE I

Subsidie aanvraag IOV Deelprogramma 6

Bouwstenen planregels Energietransitie voor omgevingsplannen

Aan: IOV projectorganisatie
Van: Brandweer Nederland; PL: Menno de Jonge (VRG)
Datum: 22 maart 2020
Onderwerp: Bouwstenen planregels Energietransitie voor omgevingsplannen Omgevingswet

Aanleiding

Naast de energietransitie staat ook de Omgevingswet met het gemoderniseerde omgevingsveiligheidsbeleid voor de deur. De centrale vraag die hierbij past luidt: Hoe kunnen we veiligheidsaspecten van diverse vormen van energietransitie inbrengen in de planfiguren van de Omgevingswet (zoals de omgevingsvisies en omgevingsplannen) bij gemeenten en provincies. Gezien het abstractieniveau van veel omgevingsvisies, wordt de focus in dit project gelegd op het maken van bouwstenen voor planregels voor omgevingsplannen.

Zo zijn er aandachtsgebieden van brand en explosie. Voor giftige stoffen is er nog volop beweging. Hoe zit het bijvoorbeeld met de bescherming van mensen tegen effecten van windturbines: denk daarbij aan gezondheidseffecten als slagschaduw, lawaai en eventuele fysieke veiligheidsrisico's zoals afschietende ijsdelen, turbine bladen of omvallende turbines. Daarnaast is de waterstof-economie volop in ontwikkeling. Dergelijke onderwerpen worden verkend op hun veiligheidsaspecten naar de omgeving en doorvertaald naar de bouwstenen voor de planfiguren van de Omgevingswet.

Doel van het project

Een concreet adviesproduct om gemeenten te helpen met bouwstenen voor planregels voor energietransitie in de systematiek van het VNG-casco.

Productbeschrijving

Het resultaat van de activiteiten zijn concrete bouwstenen voor planregels in de systematiek van het VNG-casco. Deze bouwstenen worden toegevoegd aan een al bestaand infoblad energietransitie met basisinformatie over risico's. Verder worden deze bouwstenen opgenomen in een document met bouwstenen van planregels voor andere aspecten van fysieke veiligheid dat al in ontwikkeling is. De veiligheidsadviseurs hebben daarmee een document om het beheersen van risico's van energietransitie te borgen in omgevingsvisies en -plannen. Tevens willen we communicatiemateriaal ontwikkelen om de risico's eenvoudig en toch helder te kunnen duiden.

Aanpak

Voor de activiteiten formeren we een werkgroep met specialisten op het gebied van risico's van energietransitie van de veiligheidsregio's. Deze groep wordt aangevuld met een externe planjurist om de inhoudelijke maatregelen om te zetten in planregels in de systematiek van het VNG-casco, deze kennis hebben we zelf niet in huis. De werkgroep wordt aangestuurd door een projectleider.

Planning en kosten

De ambitie is om eind 2020 het project af te ronden.

De kosten bestaan uit 3 delen:

- A. Participatie uren van projectleden
- B. Projectleider uren
- C. Kosten externe inhuur

Ad A: Daar waar het gaat om participatie in dit project kunnen we dit wegzetten als een voorbereiding op reguliere werkzaamheden en neemt Brandweer NL deze uren voor eigen rekening .

Ad B: De uren voor de projectleiding zijn een bovenmatige inspanning.

Ad C: De kosten voor de externe inhuur (inhuur bureau) zijn een bovenmatige inspanning. Deze externe inhuur is nodig voor planologisch juridische kennis over de omgevingswet, kennis die we zelf niet in huis hebben. Tevens huren we het maken van communicatiemateriaal in.

We vragen subsidie voor de kosten en uren van de bovenmatige inspanning: de PL-uren en de externe kosten.

		PL-uren	externe kosten	Kosten
Gevraagde subsidie		€ 5.776	€ 8.000	€ 13.776

In onderstaand overzicht van de opbouw is de kosten in de 3 delen onderverdeeld: participatie uren, PL uren en externe kosten.

	participatie uren	PL-uren	externe kosten	Kosten
Projectleider		76		€ 5.776
Participanten VR	320 *			€ 30.400
Externe inhuur			€ 5.000	€ 5.000
Communicatie materiaal			€ 3.000	€ 3.000
TOTAAL	€ 30.400	€ 5.776	€ 8.000	€ 44.176

*=inschatting

BIJLAGE II

Subsidie aanvraag IOV Deelprogramma 6 Bouwstenen planregels externe veiligheid voor omgevingsplannen

Aan:	IOV projectorganisatie
Van:	Uitvoeringsorganisaties Noord-Nederland (OD's & VR's in Noord Nederland) PL: Inge de Vries (FUMO) en Menno de Jonge (VRG)
Datum:	22 maart 2020
Onderwerp:	Bouwstenen planregels Externe veiligheid voor omgevingsplannen

Aanleiding

Met de invoering van de Omgevingswet en de onderliggende AMvB's wordt ook een nieuwe systematiek voor externe veiligheid geïntroduceerd, van groepsrisico naar aandachtsgebieden per scenario (brand, explosie en toxisch). Daarnaast kent de Omgevingswet ook de mogelijkheid voor het instellen van voorschriftengebieden.

Een deel van deze systematiek, met name de grootte van de aandachtsgebieden, wordt landelijk uitgewerkt. Voor een ander deel moeten lokaal keuzes gemaakt worden. Dit gaat dan met name om de gemeentelijke beleidskeuzes: welke activiteiten je wil toestaan in de aandachtsgebieden en het wel of niet instellen van voorschriftengebieden.

De Veiligheidsregio's en de Omgevingsdiensten in Groningen, Drenthe en Fryslân (3Noord) hebben met elkaar verkend of we een product kunnen ontwikkelen en of we dit gezamenlijk kunnen doen. De uitkomst is dat we dit project gezamenlijk willen starten. Met dit project willen we proactief, met alle partners, de lokale keuzevrijheid van gemeenten inzichtelijk maken en een voorstel doen aan de gemeenten voor de mogelijke invulling.

Doel van het project

Een concreet adviesproduct om onze gemeenten beter te kunnen helpen met het invullen van de nieuwe beleid systematiek voor externe veiligheid onder de Omgevingswet in de systematiek van het VNG-casco.

Dat hier behoefte aan is, blijkt o.a. uit een bijeenkomst van het LPVL (landelijk platform veilige leefomgeving) en gesprekken met meerdere gemeenten. In het LPVL is van gemeentezijde al aangegeven dat juist behoefte is aan een dergelijk project. Gemeenten weten niet wat er op hun pad komt en hoe zij de gevraagde opgave moeten uitleggen en invullen. Actief benaderen in deze en bewustzijn creëren bij de gemeenten is een must. Om chaos te voorkomen en gemeenten goed voorbereid te laten zijn op de Omgevingswet, is hulp sterk gewenst. Deze hulp verwachten gemeenten van de OD's en VR's.

Verdieping in subdoelen

Specificering van het doel geeft dat we in dit adviesproduct voor externe veiligheid concreet invulling/uitwerking willen geven aan wat lokaal geregeld moet en/of mag worden in een omgevingsplan en daarbij zo mogelijk voorstellen voor de gemeenten uitwerken. Dat geeft de volgende subdoelen:

1. Wel/niet toelaten risicovolle (SEVESO) activiteiten op locaties (mag)
2. Wel/niet toelaten ZKG, KG, BKG, KL en BKL in aandachtsgebieden (mag)
3. Voorschriftengebieden (Bkl 5.14):
 - a. Aanwijzen (moet)
 - b. Toepassingsbereik voorschriftengebieden (= de keuze of de Bbl-voorschriftenregels ook voor BKG en KG van toepassing zijn) (mag)
4. Bruidsschat onderwerpen (mag):
 - a. vergunningplicht meer dan 2 tanks (< 13m³) propaan/propeen

b. vergunningplicht LPG-tankstations

Ad 1: Dit is een gemeentelijke keuze, die afhankelijk is van o.a. de ligging, ambities, bedrijfssamenstelling etc. In dit project nemen we op dat dit een te regelen onderwerp is en een voorbeeld van juridische planregels hoe dit in het omgevingsplan te regelen.

Ad 2: Dit is gemeentelijke keuze, die afhankelijk is van o.a. de risicobronnen, ligging, ambities, bedrijfssamenstelling etc. In dit project gaan we hierin geen keuzes maken. Wel ontwikkelen we in dit project een systematiek. Deze is gebaseerd op het landelijk project van de veiligheidsregio's en/of de bouwstenen van de 'Friese aanpak veiligheid'.

Ad 3: Hoe concreet om te gaan met de voorschriftengebieden voor kwetsbare en beperkt kwetsbare gebouwen is een belangrijk onderdeel van dit project. Daarbij willen we komen tot een door de 3Noord OD's en VR's gezamenlijk gedragen systematiek en voorstel naar de gemeenten. Dit voorstel gaat over:

- het aanwijzen van een brandaandachtsgebied als brandvoorschriftengebied (Bbl art 4.90 t/m 4.95) voor het realiseren van (beperkt) kwetsbare gebouwen binnen dit brandvoorschriftengebied.
- het aanwijzen van een explosieaandachtsgebied als explosievoorschriftengebied (Bbl art 4.90 ten 4.96) voor het realiseren van (beperkt) kwetsbare gebouwen binnen dit explosievoorschriftengebied.

Doel van dit 3Noord project is om het instellen van voorschriftengebieden zo concreet mogelijk te vertalen naar de relevante risicobronnen. Dus wanneer en waar we adviseren tot het instellen van de voorschriftengebieden voor (beperkt) kwetsbare gebouwen en waar niet. Dit is het bepalen van het werkingsgebied van de planregels voor de brand- en explosievoorschriften voor (beperkt) kwetsbare gebouwen. Uit het landelijke veiligheidsregio project gebruiken we de juridische planregel. Daarmee krijgen we een complete toepasbare regel. Tevens willen we voorkomen dat in 3Noord een onlogische lappendeken van wel en geen voorschriftengebieden ontstaat. Daarbij zien we ook belangen voor landelijke partijen als Gasunie en Prorail. Deze partijen willen we dan ook zeker betrekken bij dit project.

Ad 4: Voor wat betreft externe veiligheid wordt voor LPG-tankstations en opslag van propaan/propeen in meer dan 2 tanks 13m^3 op rijksniveau niet langer een omgevingsvergunning vereist, maar alleen een melding.

De bruidsschat regelt voor deze twee activiteiten dat deze vergunningplicht zijn op basis van het omgevingsplan van rechtswege. Dit gunt gemeenten de tijd om na te denken of zij in een nieuw omgevingsplan al dan niet een vergunningplicht voor LPG-tankstations en opslag van propaan/propeen in meer dan 2 tanks (13m^3) willen opnemen.

Vanwege de risico's willen we in dit project tot een door OD's en VR's in 3Noord gezamenlijk gedragen voorstel komen naar de gemeenten of, wanneer en waar wij het wenselijk vinden een vergunningplicht op basis van het omgevingsplan in te stellen voor deze twee activiteiten.

Aanpak

Voor de implementatie van de nieuwe beleidssystematiek voor externe veiligheid worden reeds veel producten ontwikkeld, vooral landelijk. We maken zoveel als mogelijk gebruik van deze al bestaande producten, zoals van de landelijke MOV-programma, het Handboek EV (RIVM) en OVIDOV. (Omgevings Veiligheid In De Omgevings Visie). Het is zeker niet het doel opnieuw te ontwikkelen wat al beschikbaar is.

Dit project is enkel gericht op het doorvertalen naar concrete toepassing voor gemeenten. Uit de praktijk in Friesland bij het opstellen van de OVIDOV-bouwstenen voor omgevingsvisies is gewerkt met ontwerpessies bij gemeenten. Daaruit kwam naar voren dat de gemeente echt de behoefte hebben aan de hand genomen te worden en inzichtelijk te krijgen wat het nieuwe externe veiligheidsbeleid concreet voor hun betekent. Daarbij kwam ook het beeld naar voren dat ze geholpen willen worden met het maken van hun keuzes.

Kennisontwikkeling

De werkwijze van dit project is dat de OD's en VR's tot een gezamenlijk gedragen voorstel komen. Ondersteuning door een externe partij is gericht op ondersteuning, we willen zelf tot een gedragen voorstel komen, niet een door een externe partij opgesteld voorstel. Om tot dit voorstel te komen, moeten we eerst zelf begrijpen hoe de systematiek in elkaar zit, wat de technisch, inhoudelijke voor- en nadelen zijn en een gewogen keuze van de argumenten maken. Daarmee wordt de expliciet gewerkt aan de eigen kennisontwikkeling voor de OD en VR adviseurs.

Relatie met landelijke kennistafel aandachtsgebieden

De aandachtsgebieden zijn de geometrische begrenzing van het gebied waarbinnen ruimtelijke keuzes (subdoel 2) en voorschriftengebied keuzes (subdoel 3) gemaakt moeten worden. Dit project heeft niet tot doel de kennis over de landelijke aandachtsgebieden verder te ontwikkelen. We maken gebruik van de al beschikbare kennis, zoals uit de kennistafel aandachtsgebieden. Ook de daadwerkelijke berekeningen van de aandachtsgebieden zijn het vertrekpunt van dit project. Onze verbinding en aansluiting met de landelijke expertise en ontwikkelingen is dat beide PL's onderdeel zijn van de kennistafel aandachtsgebieden. Kennisoverdracht heen en weer vindt op deze wijze plaats.

Projectstappen

We denken vooralsnog het product aan de hand van de volgende stappen uit te werken:

1. Uitleg over systematiek aandachtsgebieden, voorschriftengebieden en attentiegebieden¹.
Aanpak: overnemen wat landelijk al beschikbaar is
2. Inzichtelijk maken rond welke transportassen en inrichtingen/activiteiten aandachtsgebieden liggen in Groningen, Fryslân en Drenthe. Dit gaat enkel om het verzamelen van beschikbare informatie, bij ontbrekende info over een aandachtsgebied, gaan we die niet aanvullen/zelf berekenen.
Aanpak: overnemen wat landelijk en regionaal al beschikbaar is
3. Inzichtelijk maken provinciaal basisnet Provincie Groningen
Aanpak: overnemen uit provinciale verordening Provincie Groningen
4. Inzichtelijk maken voor gemeenten in welk instrument van de Omgevingswet ze beleidskeuzes van externe veiligheid op kunnen nemen (omgevingsvisie, programma, omgevingsplan, provinciale omgevingsverordening etc.). Onderdeel daarvan is wat gemeenten met de aandachtsgebieden, voorschriftengebieden en attentiegebieden kunnen en moeten in omgevingsplannen.
Aanpak: Overnemen uit al beschikbare landelijke stukken en Fryslân (OVIDOV) en toepasbaar maken
5. Inzichtelijk krijgen gemeentelijke EV-ambitie en hoofdkeuzes. De ervaring leert dat deze ambities (veelal) ontbreken in de nieuwe omgevingsvisies. Het maken van detailkeuzes is lastig als er geen EV-ambities op hoofdlijnen zijn. Het ontbrekende gat willen we vullen met een "EV beleidsvisie in 6 vragen". In dit project gaan we die "6 vragen" opstellen. Dit kan gemeenten helpen bij de latere detailkeuzes.
Aanpak: Er is al veel ervaring met het opstellen van een 'light-variant' van Beleidsvisies EV. Daar willen we gebruik van maken. Het wiel hoeft niet opnieuw uitgevonden te worden.
6. Uitwerking van Bkl 5.15 in voorbeelden van ruimtelijke hoofdkeuzes/ambities.
Aanpak: in de basis de beschikbare systematiek gebruiken uit landelijk project veiligheidsregio's en Fryslân (OVIDOV)
7. Voorstel voor instellen voorschriftengebieden (Bkl 5.14) voor (beperkt) kwetsbare objecten binnen aandachtsgebieden in Groningen, Fryslân en Drenthe.
Aanpak: Dit is een belangrijk onderdeel van dit project. Onderdeel van dit project om te komen tot een gedegen en gedragen voorstel.
8. Voorstel voor het wel of niet instellen van een vergunningplicht op basis van het omgevingsplan voor LPG-tankstations en opslag van propaan/propeen in meer dan 2 tanks (< 13m³)

¹ Attentiegebieden is het antwoord van de Omgevingsdiensten en VR's op de beleidslacune in het Bkl voor risico's voor mensen buiten. In dit project gaan we verder niet in op de attentiegebieden.

Aanpak: Onderdeel van dit project om te komen tot een gedegen en gedragen voorstel.

9. Concrete juridische planregels voor de 4 onderwerpen die voor externe veiligheid in omgevingsplannen geregeld kunnen worden (zie alinea 'verdieping doelstelling') samenvoegen met de werkingsgebieden om tot een toepasbare regel te komen.

Aanpak: Overnemen uit landelijke project veiligheidsregio's

10. Digitale kaart en fysieke kaart (pdf) van alle aandachtsgebieden en voorschriftengebieden binnen Groningen, Fryslân en Drenthe.

Aanpak: overnemen en visualiseren wat landelijk al beschikbaar is.

Beoogde projectpartners

We willen dit project in samenwerking met onze partners uitvoeren: Gemeenten, provincies, GGD/GHOR, Gasunie, ProRail, NAM, etc. Voor deze partners willen we een klankbordgroep rond de projectgroep formeren. Tevens willen we voor bestuurlijk draagvlak aanhaken bij bestaande regionale stuurgroepen (bestuurders) voor de implementatie van de Omgevingswet.

Ook buiten 3Noord zijn partijen geïnteresseerd in dit project, zoals de gemeente Dordrecht en provincie Zuid-Holland. We willen deze partijen in dit project aanhaken om te komen tot een systematiek die ook landelijk toegepast kan worden.

Tevens hebben we het signaal gekregen dat een andere OD ook met het onderwerp voorschriftengebieden aan de slag wil. Deze OD gaan we zeker benaderen. We hebben wel vernomen dat het enkel een OD project zou worden, niet met andere partijen.

Werkwijze, planning en kosten

De inhoudelijke hoofdlijn en hoofdkeuzes worden door OD's en VR's gemaakt. We willen een extern bureau inhuren om ondersteunende werkzaamheden uit te voeren. Het inschakelen van een extern bureau is vooral bedoeld om het proces te versnellen en kennis in te brengen en delen. Vanuit eerdere ervaringen in het OVIDOV traject is gebleken dat een externe procesbegeleider een positieve invloed heeft op het proces. Deze heeft geen belang in de diverse organisatiestructuren en kan "van buitenaf" sturing geven. Door de randvoorwaarden als bijeenkomsten plannen, verslagen maken etc. ook bij de externe partij te beleggen, blijft de voortgang in het project bestaan.

De ambitie is om eind 2020 het project af te ronden.

De kosten bestaan uit 3 delen:

- A. Participatie uren van project- en klankbordgroep leden
- B. Projectleider uren
- C. Kosten externe inhuur

Het management van de 3Noord OD's en VR's onderkennen het belang van dit project. Vooral voor de OD's geldt echter dat het geld reeds gelabeld is aan de diverse werkzaamheden. Deze labeling maakt dat geld niet zomaar ingezet kan worden voor andere doeleinden/projecten, zoals dit project.

Ad A: Daar waar het gaat om participatie in dit project kunnen we dit wegzetten als een voorbereiding op reguliere werkzaamheden en nemen we deze uren voor eigen rekening.

Ad B: De uren voor de projectleiding zijn een bovenmatige inspanning. We vragen hiervoor dekking via een subsidie.

Ad C: De kosten voor de externe inhuur (inhuur bureau) zijn een bovenmatige inspanning. Voor de externe kosten vragen we dekking via een subsidie.

We vragen subsidie voor de onderstaande de PL-uren en de externe kosten.

		PL-uren	Externe kosten	Kosten
--	--	---------	----------------	--------

Gevraagde subsidie		€ 36.940	€ 49.250	€ 86.190
--------------------	--	----------	----------	-----------------

In onderstaand overzicht zijn de kosten in 3 delen onderverdeeld: participatie uren, PL uren en externe kosten.

	Participatie uren	PL-uren	externe kosten	Kosten
FUMO	40	200		€ 26.040
RUDD	140			€ 15.400
ODG	80			€ 8.800
VRG	40	200		€ 18.288
VRF	80			€ 6.080
VRD	40			€ 3.040
Extern bureau			€ 49.250	€ 49.250
TOTAAL	€ 40.708	€ 36.940	€ 49.250	€ 126.898